

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan zvečer, izimši nedeje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Delavske razmere v Idriji.

I

Tujec, ki je zadnje dni zašel v Idrijo, si je moral misliti, da je prišel med same razbojnice in umorilce ali celo med anarhiste. Kamor si se krenil, kamor ozrl, zablistali so se ti nasproti žandarji bajoneti, kake 4 dni pa je celo g. okrajni glavar obujal tvojo pozornost. I, kaj se je pa vendar zgodilo, ali je pretila revolucija? Ali se je morda svetovno-znana potrpežljivost idrijskega rudarja kar nenkrat spremenila v podivjanost in nasilnost? Ali so nameravali koga speči na ražnju? Drugače si je težko razlagati preveliko vladno previdnost, ki bi se bila kje drugje kaj lahko spremenila v neprevidnost. Vlada se bo morda izgovarjala na grožnje g. Kristana, ki jih je izustil na shodu, ko so delavci zahtevali rešitev stavljenih resolucij; pa vlada teh besedij ne bi bila smela smatrati za tako resne, saj so bile le neke pesniške izraz prevelike mladeniške navdušenosti in so kvečjemu imele namen pospešiti ugodno rešitev resolucij. G. Kristan je namreč pesnik, toda ne v luno zaljubljen sanjar, ampak krepka individualnost, ne izbirčen v izrazih, ki mu kar vro iz notranjosti, kadar hoče posebno podkrepiti svoja izvajanja ali pa če jih slučajno potrebuje za rimo (glej zadnji »Napej«). Vlada bi se bila morala vživeti v njegov pesniški položaj, pa bi ji ne bilo treba izvajati nepotrebnih konsekvenc, kakor mu tudi nobeden njegov nasprotnik ne bo zameril, da ga je imenoval »šakala«. Sicer pa za g. Kristana zadostuje en žandar, če bi ga njegova robata muza zapeljala le predaleč, delavci pa ne potrebujejo nikakih bajonetov, ker so vse prej nego nasilni in hosta morala izumreti še najmanj dva rodova, predno se bo v tem oziru izvršil prevrat.

Pretekli so že meseci, odkar so stali delavci resolucijo za zboljšanje svojega bednega stanja, pa odgovora le niso bili vredni. Umevno

je torej, da se jih je polasčalo razburjenje in da so ponosno zahtevali odgovora. V slučaju, da bi istega do 4. maja še ne dobili, je g. Kristan napovedal za taisti dan »demonstracijo, kakoršne Idrija še ni videla«. Odgovor je prišel, z njim žandarmarija. Vršil se je shod v pivarni, kjer je g. Kristan v navzočnosti g. okr. glavarja delavcem prebral, da je ministrstvo zavrnilo vse njihove zahteve. Večina si je bila svesta zmage, saj je bil g. Kristan še na zadnjem shodu tako samozavesten, da je zavrgel vsako pomoč od strani poslancev, češ, delavci si bodo že znali sami izvojevati zmago, in če g. Kristan tako govori, se morajo presneto tresti hlačke g. poljedelskemu ministru, oziroma g. nadavetniku. Zato pa je bilo razočaranje tem večje. Marsikomu se je krčilo srce, marsikdo je natihem zaklel ob tako nepričakovanem izidu, na zunan pa so bili delavci mirni, pravi delavci-mučniki. Žandarmarija ni imela prav nikakega opravila, a vzlic temu je še več dni strašila po mestu.

Vzpričo rapidno rastoči draginji, ki je ravno v zadnjem letu grozno poskočila, je idrijskemu rudarju danes s sedanjim plačo skoro nemogoče izhajati. Res je, da pride kopač z naturalijami vred na približnih 230 vinarjev na dan; ali če se pomisli, da ima nekateri mesec, kakor n. pr. ravno sedanj, samo 23 delavskih dnij in da dobi tedaj delavec po raznih odbitkih le kakih 30–36 kron denarske plače, tedaj to prokletu malo izda, zlasti pri številni družini. Ena krona na dan za 10 glav. Tu je pač treba znati več nego višjo matematiko, ako naj se jo razdeli tako, da bo cela družina sita in pošteno oblečena. Ob nedeljah in praznikih, ko si vsakdo privoščil kaj boljšega, bi pa skoro moral rudar zobe v steno vtakniti, ali pa na solcu greti, saj take dni ničesar ne zasluži. Kdor ne dela, naj tudi ne je! Kaj ne, gosp. nadsvetnik? Mesa se rudar z družino ne bo preobedel, kajti kilogram mesa stane danes 72 krajcarjev. Pri

takih razmerah je očitno nemogoče izhajati z 1 K ali 1 K 20 h na dan. To je še za samca premalo, kaj še za družino. Zato se gotovo nikdo ne more čuditi, če so delavci v prvi vrsti povzdignili svoj glas za zboljšanje svojega materialnega stanja. Glavna zahteva delavcev je bila, da se premakne takoj vse delavce vsakega plačilnega razreda in vsake plačilne stopnje v isto plačilno stopnjo bližnjega višjega plačilnega razreda in uredi nadaljno povišanje tako, da se uvrsti vsak delavec, ko odsluži pet let v eni plačilni stopnji, oziroma deset let v enem plačilnem razredu, v bližnjo višjo plačilno stopnjo, oziroma plačilni razred. To vendar niso pretirane zahteve; a vkljub temu jih je ministrstvo, oziroma ravnateljstvo popolnoma odbilo, in sicer z naslednjo motivacijo: Te zahteve opisujejo zahtevo za ponovno zvišanje s 1. januarjem 1902 v veljavno stopnjo novih normalnih šitnih plač za okroglo 28%, in opust V. plačilnega razreda. Zahteva ponovnega zvišanja normalnih šitnih plač se pa sedaj ne more upoštevati, ker so se normalne šitne plače uredile in zvišale stoprav pred dvema leti. Tu so potem navedene normalne šitne plače od leta 1902 za vseh pet razredov v primeru z zahtevami, ki so jih stali delavci leta 1900. Rudniško ravnateljstvo posreduje, da je ustanovilo tudi I. razred, katerega delavci niso bili zahtevali. Toda ta I. razred je čisto iluzoričen, ker ni v njem prav nobenega delavca. Takisto je tudi vsa razdelitev kategorij krivična, ker kopači, to so glavni delavci, rudarji kat. ekscentri, pridejo le do III. razreda in sta jim II. in I. razred zaprti. Zakaj je II. razred rezerviran samo za rokodelce? In zakaj se pa teh ne pomakne v I. razred, da upoštevamo njihovo 10-urno delo? Če bi se bilo ugodilo delavski zahtevi, da se jih takoj premakne v isti plačilni stopnjo bližnjega višjega plačilnega razreda, tedaj bi prišel kopač na 2 K 60 vin., oziroma 2 K 40 vin. na dan, to je,

zaslužil bi vsaj toliko, da bi imel tudi za nedelavnike zasluženi 2 K. In ta zahteva gotovo ni pretirana, saj je rudar vendar tudi človek iz mesa in kosti, ki mora tudi jesti in piti, ako naj je sposoben za trdo delo, nag pa tudi ne more hoditi okrog. Dalje se izgovarja rudniško ravnateljstvo (par don! poljedelsko ministarstvo), da normalne šitne plače itak ne pridejo dosti v poštev, ker je večidel uvedeno pogodbeno delo, pri katerem baje delavci več zaslužijo. Obrnili smo se do več kopačev, ki so nam pokazali mezdne listke, ali nikjer ni bilo nad 40 K denarke. Pač pa so se vsi pritoževali, da nekateri res mnogo zaslužijo, ali to se le klerikalci, katerim grede razni pazniki, pa tudi nekateri uradniki na roko. Ti klerikalci so baje kar intabulirani na boljše prostore. Socialni demokratje ali pa narodnjaki se morajo prokletu potiti in truditi, če hočejo prekorati normalno šitno plačo. Tem na zgoraj nepriljubljenim osebam se baje tudi večkrat zgodi, da jim plačo utrgajo, kadar so jih po nesreči postavili v tak kraj, kjer bi imeli kaj več zaslužiti. Z ozirom na to bi presili g. nadsvetnika Schmida, da enkrat malo pokuka v plačilni izkaz, tam bo videl, da imamo prav, in da potem malo poizveduje, pod katerim paznikom in uradnikom se je godilo tako gotovo nepostavno pretežiranje. Prepričani smo, da bo g. nadsvetnik, nad čigar nepristranostjo ne dvomimo, ugodil naši skromni želji, in da bo vsaj za to skrbel, da se bode z vsemi delavci enako postopalo. Ne zavidamo nikogar, ki kaj več zasluži, ali to ne gre, da bi drugi radi njega trpeli, kakor ravno v tem slučaju, ko se rudniško ravnateljstvo sklicuje na povprečne zaslužke, ko vendar nekateri delavci komaj pridejo čez normalno šitno plačo. Pa naj se tudi povsod uvede akordno delo, normalna šitna plača ostane vendarle temelj pri odmeri pokojnine, za slučaj bolezni, za takozvana lahka dela itd. Zato pa delavci ne morejo odnehati od te svoje za-

hteve, ki se jim slednjič mora ugoditi, ker je zanje življenjskega pomena.

Vojna na Daljnem Vztoku. Izkrcevanje Japoncev na Liaotungu.

Pretekli teden se je poročalo, da so se Japonci izkrcali pri Picevu in pri Takušanu, in zatrjevalo se je, da je na imenovanem mestu že okoli 60.000 japonskih vojakov stopilo na suho. Takisto se je tudi poročalo, da so se Japonci že tudi izkrcali pri Kajčovu, Fučovu, pri Port Adamsu, Kinčovu in Daljnem in da so mesto Daljni že zavzeli. Od teh vesti je resnična samo ta, da so se Japonci izkrcali pri Picevu in Takušanu, vse druge pa so popolnoma neutemeljene in tudi poročilo o zavzetju Daljnega se je izkazalo, da je docela izmišljeno, ker je še Daljni v sredo bil v ruskih rokah. Sploh pa je to mesto tako utrjeno, da se ne da zavzeti samo v enem naskoku, kakor bi se morda mislilo, in Japonci bodo morali napeti še precej moči, predno bodo postali gospodarji tega važnega пристanišča.

Tuti poročila o velikem številu izkrcanega vojaštva so, kakor se kaže močno pretirana. Znano je namreč, da so Japonci po izkrcaju pri Picevu prodrli do železniške postaje Pulantien, podrli tamkaj se nahajajoči železniški most in pretrgali brzovavno zvezo med Port Arturjem in Liaojangom. Namestnik Aleksejev pa je uradno poročal carju Nikolaju, da je bila železniška proga v Port Artur v noči od ponedeljka na torek zopet popravljena in da bo tudi brzovavna zveza skoro gotova. Da pa je to res, dokazuje dejstvo, da na progi Port Artur-Liaojang že zopet vozijo vlaki. Iz tega sledi, da so Japonci zapustili Pulantien in se zopet umaknili v Picevo, očitno ker so se bali, da jih napadejo Rusi. Ako pa se je v Picevu izkrcalo zares 60.000 Japoncev, kakor so poročale angleške

LISTEK.

Umetniški cilji.

V Peterburgu, dne 8. maja 1904.

Draga Breda!

V svojem pismu namigavaš na Žemitev, da je »Poca« in pristavljaš brez črtonov, da je »Žmitek od muh«. Ker vem, da si bila vselej vlnudna in malce ekscentrična, razumem, da hočeš s tem samo reči, da se ti ne zdi Žmitekovo veliko platno umetniško poslikano. Da je »Poc« poln perspektivnih, risarskih in tonovih nepopolnosti in nedostatkov, o tem pa sva najlepše edina jaz in Ti in — g. Žmitek sam. Da bi Ti ideja, to se pravi vsebina ne dopala, si pa ne morem misliti, ker vem, kako stojš blizu k našemu uklenjenemu narodu, kako tudi v tebi vztrepeta duša, kadar se zgane našemu kmetu v koščeni prsih ob kakršnikoli priliki zakovano čuvstvo, postajajoč nadeja, slutnja, sanja, dobrota in oddih obenem. Praznik je. Uverjen sem: da bi se predstavlja Tebi pred dušne oči ista slika ko Žmitku z vsem našim obeležjem, jaz vem, da bi tudi Ti prišla v živo,

dejansko pesniško občutje. Napisala bi pesemco — seveda ne epično ampak lirčno in bolj poetično, ker je v Tebi več poeta nego v Žmitku, ki je skrben realist in ni bil zastoj učence Rjepina in je še sedaj vedno le — učenec.

Menim torej, da si smem dovoliti misliti, da si se samo nedolžno izrazil. To pa Tebi nič ne škodi, kakor sploh nobeni dami, ki je lepa.

Določno pa se je izrazil Cankar v »Slovu«. On »Poca« popolnoma zametuje, ne samo vnanjo tehnično obdelavo njegovo, kakor midva. Zametuje ga zato, ker mu je v splošni umetnosti in v narodni še posebe forma vse in vsebina, ki se nama zdi v »Pocu« ideja — sploh brezpomembna. To pa že ni več igrivo mnenje salonskega pogovora, ampak že trda teorija, o kateri so v širnem svetu modri močje izpregovorili že marsikatero resno besedo.

Kaj je umetniško stvarjanje?

Umetniško stvarjanje je velika ljubezen. Tako se zaljubiš v predmet svojih čustev kakor v ženo. Njegova podoba te spremlja povsod, prikazuje se ti pri belem dnevu jasno, očrtano in določno. Povsod jo vidiš, najmanjša podobnost ti jo napomni celo, pričara

pred oči, v dušo. Ti hodiš ž njo in uživaš najvišjo srečo od sladke združitve. In kakor vsi srečni ljudje, ne moreš molčati. Prvemu, ki ga srečaš na cesti, vsakemu človeku brez razločka, celemu svetu bi hotel povedati o svoji sreči, odkriti, pokazati predmet svojih sanj. Besede ti grede iz ust, roke se skladajo v geste, da sam ne veš kako. In ako vidiš v napisanem umotvoru, v sliki, v kipu . . . oblikovano svoje čuvstvo in veš, da ga morejo videti sedaj vsi in čutiš, da se ti je posrečilo s tem takorekoč vložiti v dušo bližnjega isto jasno, jarko, svojo sliko — postane ti hkratu neznansko dobro in lahko. Zakaj zgodilo se je veliko delo: izvršil se je umetniški akt.

Vsakdo vidi, — Ti, Breda, lahko preskočiš, če Te dolgočas, damam se to ne jemlje za zlo! — kako veliko vlogo igra v umetniškem ustvarjanju forma: beseda, slog, barva, izgib mramorja. Gotovo je, da je že v tem predvzduhu samem »velika skrivnost«, kakor pravi stari Emerson. To je Sfinga, ki je vredna, da pogumen mladenič postoji ob nji in se smelo loti njene uganjke. Tudi veliki in vzrasli umetniki, kakšen Balzac ali Millet so ji da-

rovali, predno so pristopali k svojim neumrlim umetniškim dejanjem. Ali ne več, nego je bilo treba: njim, svojim dostojnim izbrankom se je dajala lahko in rada. Pa prišli so (kronološko) za velikimi realisti, zročimi v malem veliko — njih epigoni, nabiraleci cunj, smeti, cokelj in začeli voziti ta »detalj« v »vsakdanjem« jeziku, tej škrpajoči, polomljeni, enostavni, »realistični« telegi po literarnem polju — in precej je vstal velik gnus in srd v sred velikih mladih duš, vnetih za »čistost hiše božje«. Zavihteli so biče in izgnali s polja Muz menjalec in barantače z njih velikuli vred. In ko je bilo vse pometeno, so se pripeljali sami v čudovito ozaljšanih in ovenčanih kvadrigah in faetonih. In ničesar niso vozili s seboj kakor sebe in še sami so tonili v krasu in nakitu svojih faetonov in kvadrig.

Evolucija v artistični smeri je torej čisto naraven pojav v umetnosti. Ona ni polovičarstvo, brez vsebin. Forma je tu sama postala vsebina, oni predmet, ki se je vanj zaljubila mlada, vneta in ogojevit duša — ne brez povoda. Zakaj »tudi« v formi je skrivnost, kakor v vsakem drugem predmetu.

A umetnost je iskanje skrivnosti tako gotovo, kakor je filozofija iskanje resnice.

Artistična struja je nova romantika, kipeča sila, probijajoča zastarele nizke strehe, s poletom v brezbrežnost. Princip je to brezmerosti, silne emocije, nestalnosti, vriskajoče radosti in razdavaljajočega trpljenja, žar ekstaznih noči, ogenj blodečih bakelj — grških dionizijskih misterij . . . V poljsko literaturo je z vseh strani uvel dionizijski princip Przybylski, potem ko je zastoj pridobival zanj nemški, dionizijskemu principu docela tuji duh. V Rusijo ga vse francoske simpatije niso mogle presaditi, kar se že od daleč vidi v ruskem jeziku, še vedno trdno sklenjenem in težkem, kakor odmevajoči Puškinovi jambi.

Naš artistični argonavt je Cankar.

Ali v grški narodni duši, ki je še danes ni prehitela naša rafinirana moderna duša, je bil poleg dionizijskega še drugi — »apolonski« princip, kakor ga imenuje Nietzsche, princip emocij zedinjenja, mere, reda, ravnovesja, pokoja forme, večne, enake, zdrave mladosti, celilne in

in nemške novine, potem je docela neumevno, zakaj so se japonski oddelki umaknili iz Pulantien, ki so vendar v najbližji bližini v Picevu imeli močno zaslombo 60.000 mož, da bi se jim ne bilo treba bati še tako močne ruske armade. In če bi bile resnične vesti, da stoji v Picevu tako močan japonski voj, bi bilo popolnoma izključeno, da bi Japonci pustili, da bi Rusi malo dni pozneje, ko so jim pretrgali železniško zvezo, železniško progo zopet popravili in dovažali v Port Artur, katerega hočejo Japonci baje v kratkem oblegati, streljiva in živila!

Jasno je torej kakor na dlani, da so Japonci doslej izkrcali na Liaotungu prav neznatne vojaške oddelke. To priznavajo sedaj vsi listi!

»Neu Frei Presse«, ki je preje že za popolnoma resnično prodajala vest, da je pri Picevu že zbranih 60.000 Japoncev, ki prodirajo na jug proti Port Arturu, je morala priznati, da je bilo njeno poročilo prenačljeno, in naglašala, da se je izkrcanje japonske vojske brez dvoma zakasnilo, ker vladajo sedaj v Rumenu morju velikanski viharji in ker je obal pri Picevu zelo nedostopna, zlasti ako je morje viharno. »Reichswehr« pa, ki piše o vojnih dogodkih na Daljnem Vztoku iz med vseh nemških listov edino objektivno, ne da bi se dala voditi od mržnje proti Rusiji, pa kalkulira, da se Japonci sploh pri Picevu niti izkrcali niso, marveč, da so samo izveli malo demonstracijo, da bi maskirali izkrcanje svojega vojaštva pri Takušanu. In najbrže bo tudi tako! Sicer pa se bo cela zadeva že v nekaj dneh pojasnila.

Poročilo generala Kuropatkina.

General Kuropatkin poroča: Kozaki oddelki so rekognoscirali med Fengvangčengom in Sajamutsum, ne da bi našli Japonce. Močna Japonska kolona se je 8. t. m. napotila iz Fengvangčenga v smeri proti Kajčovu. Postaja Pulantien je zasedena od naših obmejnih straž in vse poškode, ki so jih napravili Japonci na progi do postaje Sančili, so že popravljene. Vsa dotična dela je vodil podpolkovnik Spiridonov. Ta hrabri oficir je tudi prevzel nalogo, z municijo obložen vlak, ki je došel v Liaojang, spraviti v Port Artur, dasi so se Japonci že izkrcali v Picevu. Da bi vlaka eventualno ne dobili v roke Japonci, se je vse tako uredilo, da bi se vlak lahko v slučaju potrebe razstrelil v zrak. To podjetje se je vsled požrtvovalnosti vojakov 4. železniškega polka popolnoma posrečilo. Okoli 4. ure popoldne je vlak došel na postajo Činčav. Na tej postaji je vlak prevzel general

osredujoče tišine — velikega pomirjenja vsebine s formo v končni harmoniji modrega. Tu je hodila vsebina, kakor Antigona in forma se ji je pridruževala tiho in neopažno kot sestra, da sta šli roko v roki preko središnje grške zemlje — kot velika sinteza velike človeške duše.

Naša narodna duša še ni našla svojega izraza v umetnosti. Toda če ga bo našla, ga bo našla v apolonski harmoniji vsebine z obliko. A ne sme se tajiti, da je iskanje, krčenje pota pravzaprav v drugem, dionizijskem principu, v znamenju katerega stoji naše slovstvo danes z Ivanom Cankarjem.

Ali stoji v njem tudi naša umetnost, ne vem, ker zadnje dunajske razstave videl nisem. A Cankar jo interpretira v tem svojem zmišlju. Ali bo naša umetnost dolgo ostala na tem principu — ako stoji nanjem sedaj? — ali pojde dalje, hrepeneč po končni vseenačbi kot človek, ki je vse razumel? Resnično narodna umetnost bo brezdvomno šele takrat, ko ne bo kazala samo v tehniki sledov dela naše narodne duše, ampak dušo samo v vsebini svoji. Ozkost svoje formule narodne umetnosti je Cankar sam čutil, ko ni mogel pod

Fok inga takoj spravil v Port Artur. Dva japonska polka prodirata proti Činčavu in sta 10. t. m. dospela v Saučili. Okoli 30 ladij se nahaja severno od Kap Terminala. Generala Sakarov in Zasulič poročata, da se japonska armada premiče počasi od Fengvangčenga v smeri proti Kajčovu. Čuje se, da prodira 1 japonska divizija s 40 topovi in 1500 konje niki proti Sajmatsi.

Rusi na levem bregu reke Jalu.

Iz Tokija in Seula se istočasno javlja, da so se nenadoma pojavili na levem bregu Jalu ruski kozaki oddelki, kjer se je sploh mislilo, da niti enega Rusa več. Poroča se namreč, da je 200 kozakov napadlo mesto Andžu, kjer so bili Japonci utaborjeni, predno so prekoračili reko Jalu. Po kratkem boju so se Rusi umaknili.

Da napadajo kozaki japonske posadke za hrbtno armade, Japoncem pač ne bo po volji in bo močno oviralo njih akcije. Ako bi se pa prigojilo, da bi bili celo poraženi, bodo kozaki zanje prava šiba božja!

Vladivostoško ladjevje se je spojilo s portarturškim?

Pariški listi poročajo, kakor javljajo »Národní Listy«, da se je vladivostoškemu brodovju posrečilo neopaženo priti pred Port Artur ter po razstrelitvi v bližini pristanskega vhoda potopljenih japonskih parnikov se združiti s portarturško eskadro. Dalje se zatrjuje, da so bile tri japonske križarke razstreljene v zrak. Admiral Togo je slišal več eksplozij v portarturškem pristanišču in iz tega sklepal, da Rusi razstreljujejo svoje ladje, da bi se jih Japonci ne polastili, kadar prično oblegati Port Artur. To domnevanje je popolnoma krivo. Vse ruske ladje so že pripravljene na boj, pač pa so Rusi razstreljevali japonske branderje, ki so potopljeni na zunanji redi in te strele je slišal Togo in si jih po svoje tolmačil.

Rusi ne zapuste Niučvanga.

General Flug brzojavlja, da so popolnoma neosnovane vesti, da bi Rusi zapustili Inčv in Niučvang in da je takisto izmišljeno, da bi Rusi odpoklicali svoje vojake, ki stražijo železniško progo, in jih nadomestili s Kitajci. Znano je, da so časopisi že celi teden pisali o tem, da so Rusi Niučvang zapustili. Koliko je torej poročilo iz angleškega vira verjeti, je očitno.

Velik uspeh Rusov?

Po Petrogradu se širi vest, da se je po Japoncih porušena železniška proga v Port Artur vsled tega lahko zopet popravila, ker so Rusi Japonce na Kvantungu porazili. Portarturška posadka je namreč vdrla iz trdnjave in Japonce nepričakovano napadla. Poljutem boju se je Rusom baje posrečilo Japonce vredi v morje

njo spraviti moderne skulpture. Ako bi ne odmetaval vsebine kot nekaj bistvenega, pa bi brez težave videl v Pavlu Trubeckem, po tehniki učencu Italijana Rossija, — v vseh njegovih delih od cunjestega mušika z nerazločljivim mršavim, v zemljo pogreznjenim sivčkom do poprja Tolstega prihod ruske umetnosti, ki prihaja na daljnem horizontu velika in še vsa neizgledna in nedisciplinirana v svojih silnih kontrastih. Videl bi v Klingerju — tako v njegovem »Kristusu na Olimpu«, kakor v »Beethovnu-Zevsu« — isto nemško sintetično dušo, ki je dala svetu »čisti razum« Kanta, ali logiko Hegelja.

V tem pomenu torej, draga Breda, sem jaz menil, da je »Žmitkova slika« problem slovenske narodne umetnosti. Problem ni »začetek« (kakor me je žalibog razumel Cankar), ampak postavljeno vprašanje, nekaka zadana naloga, ki jo sme reševati vsakdo, kogar vleče k temu srcu. In ako še kdo kaj pripiše k temu vprašanju, bo Žmitkova slika kot stranski povod čisto izginila, a ostali bodo pred našimi očmi samo — naši umetniški cilji.

Pozdravlja Te
dr. Ivan Prijatelj.

Parlamentarni položaj

Dunaj, 12. maja. Tudi Voenemsi so izdali izjavo o političnem položaju ob odgovorih državnega zbora; tudi njih izjava je naperjena proti vladi, toda glasi se kakor klic tat: držite ga! V tej izjavi se očita vladi, da je zakrivila sedanje neznosne razmere s tem, ker neprestano neguje — slovanski element. V zboljšanje položaja nasvetuje izjava: državno zvezno priklonitev k Nemčiji, nagodba naj se odredi, ako se sklene brez nemškega državnega parlamentarnega in armadnega jezika; geslo: proč od Ogrske, proč od Rima in proč od Židov, svobodna ureditev ustave itd.

Dunaj, 12. maja. Parlamentarna komisija poljskega kluba je imela včeraj daljše posvetovanje z dr. Körberjem. Ministrski predsednik je Poljakom zagotovil, da se državni zbor ne razpusti, vendar je izključeno, da bi se zasedanje v juniju nadaljevalo. — Tudi poljski klub je izdal izjavo o političnem položaju. Tudi Poljaki niso z vlado zadovoljni ter še obžalujejo, da se je državnozbornsko zasedanje tako naglo odgodilo ter jim ni bilo mogoče izvesti posredovalne akcije. Nadalje protestirajo proti vladanju s 14. ter obsojajo vsako cistrucijo.

Avstro-ogrska trgovinska bilanca za leto 1903.

Dunaj, 12. maja. Ravno kar je izdalo trgovinsko ministrstvo statistični izkaz o trgovinskem prometu v avstro-ogrskem carinskem področju za leto 1903. Uvoz je znašal 19364 milijonov kron, izvoz pa 22364 milijone kron. Trgovinska bilanca izkazuje tedaj v aktivu 300 milijonov proti 2291 milijonov kron v prejšnjem letu.

Izjava češkega kluba.

Dunaj, 12. maja. Parlamentarna komisija češkega kluba je sklenila obširno izjavo z ozirom na parlamentarni položaj. V tej izjavi se izreka najprej zahvala tistim slovanskim strankam, ki so podpirale Čehe v obstrukciji. Potem pravi: Češki poslanci si ne prikrivajo spoznanja, da sedanji položaj spravlja v nevarnost življenske interese avstrijskih narodov; toda vso odgovornost za neznosne razmere morajo odvaliti na tiste, ki zadržujejo češkemu narodu in slovanskim narodom sploh pravice in pravičnost, ki jim jih jamčijo zakoni. Glavno krivdo za sedanje razmere nosi edina in sama vlada. Potem sledi ostri napadi na vlado, ki se naziva za najhujšo nasprotnico, da bi se razmere v parlamentu uredile in spremenili poslovnik. Vlada podžiga Nemce, naj ne dajo iz rok prednosti obstrukcije. Vlada je tudi sama in edina kriva na strašnem gospodarskem in političnem propadu države, kar mora vsakogar napolniti z bojaznijo za bodočnost, komur je mar ohranitev države. Boj proti vladi je patrijotična dolžnost. Češki poslanci bi radi pripomogli k ozdravljenju neznosnih razmer z narodnim mirom v deželah češke krone. Ni malenkostno kljubovanje niti nepremišljena samovoljnost, ki zapoveduje češkim poslancem, da zahtevajo brez ozira na spravo češki notranji uradni jezik in vseučilišče na Moravskem. Tudi ni neopravičena zahteva, niti kak precipium, temuč naravnost pogoj za vsako začetljeno akcijo v svrhu sporazumljenja od naroda do naroda. Končno pravi izjava, da je v dosegu boljših razmer v državnem zboru pred vsem potrebna odločna in pravična vlada. Češki poslanci so vsak čas pripravljeni, ponuditi roko za pravično ureditev političnih razmer na Češkem, toda na drugi strani so tudi pripravljeni, vztrajati v boju z vlado, ki hoče napraviti zmago nemške obstrukcije za stalno, in ki dela izpolnitev njihovih zakonitih zahtev odvisno od privolitve nemške manjšine. Vladi, ki bo izvrševala pravico in pravičnost, ne bodo češki poslanci delali nikakih ovir.

Dogodki v Macedoniji.

Carigrad, 12. maja. Avstro-ogrski civilni agent dvorni svetnik pl. Müller, vojaška atašea baron Giesl in Kalni ter general Šotak so prišli v Monastir. Ondotne

pokrajinske oblasti so jih slovesno sprejele, pa tudi prebivalstvo jim je prirejalo ovacije.

Solun, 12. maja. Zastopniki velesil pri macedonskem orožništvu so pregledali položaj ter sklenili, da je za reorganizacijo orožništva potrebno večje število tujih častnikov in podčastnikov.

Italijanske finance.

Rim, 12. maja. Zbornica je danes razpravljala o proračunu za leto 1904. Finančni minister Luzatti je naznanil, da bo proračun dal 20 milijonov lir prebitka.

Zatiranje Poljakov na Pruskem.

Berolin, 12. maja. Poslanska zbornica je včeraj nadaljevala razpravo o naselbinskem zakonu. Posl. Träger je izjavil, da se tudi s tem zakonom ne bo dosegel nameravani namen. »Nam tako neljuba izvenredna plodovitost Poljakov se ne da odpraviti zakonitim potom. Da ima vsakdo nekako pravico do domače zemlje, je naravno pravo in proti temu se pregrešimo s § 13 te predloge.« — Posl. Dziebovski (Poljak) je rekel, da se v tem zakonu napadajo temelji ustave. »Mi Poljaki predobro poznamo moč države, da bi nastopali sedaj proti njej.« — Minister Hammerstein je rekel: »Poljaki so pogumen in junaški narod, toda v poljskih težnjah vseh dežel se skrivajo državni nevarni naklepi. Mi hočemo imeti Poljake, ki so dobro patrijotično nemiški.« — Naselbinski zakon se je izročil komisiji 21 članov.

Dopisi.

Iz št. Ruperta. Potovalni učitelj g. Fr. Gombach je pretečeno nedeljo popoldne v št. Rupertu predaval o vinogradništvu. Poslušalec, posestnikov je imel čez 120, ki so z zanimanjem sledili njegovim izvajanjem in nasvetom, kako je vinograde ubraniti spomladanske pozebe in nastopati proti peronospori, plesnobi, o razmnožitvi dobrih vrst, kakovosti in ceni vina itd. Upamo, da so njegove besede padle na rodovitna tla in se uresniči njegov nasvet v št. Rupertu ali bližnji okolici napraviti v jeseni vinski semenj, ki bi del odjemalec priliko, da se v par urah seznanijo s pridelki tukajšnjih in okoliških vinogradov, ki obetajo sedaj mnogo najboljših kapljice.

Od sv. Petra pri Mariboru. Mislim sem najprej, da le kranjska duhovščina vaš napredni list iz dna srca črta, ga preganja in napada huje ko Japonci Port Artur. Ne vem prav iz katerega vzroka, saj vendar tako navdušeno piše za našo sveto narodno stvar in če včasih sprajme v svoje predale kakšno degodbič iz posvečenih stanov, se mi vendar ne vidi to pravi vzrok tako ljutega sovraštva, saj se čitajo tudi razne pomanykly vesti posvetnih stanov in potem bi pač vsi morali sovražiti »Slovenski Narod«. Posojujem tudi drugim vaš cenjeni list in z veseljem segajo po njem in ga marljivo čitajo, čeravno so verni katoličani. Ako čitamo »Slovenskega Gospodarja« ali pa »Naš Dom«, katera lista sta pri nas najbolj razširjena, se nam dozdeva, da imamo molitvenike v rokah, ne pa političen list. V razvedrilo nam torej služi »Slovenski Narod«, ne pa one puhle fraze klerikalnih listov, ki so najbolj primerne za »mežnarje« in farške kuharice. Ko je naš g. župnik izvedel, da čitam »Slovenski Narod«, je takoj vprašal eno izmed Marijinih devic, če je to res, kar je ona pritrdila, ker ji je znano, da dobivam neki ljubljanski časnik, ga tudi sama že večkrat čitala, pa ni našla nič pohujšljivega v njem. Nato pa pravi g. župnik: »Grdoba se mora odstraniti pa ne čitati«. Radoveden sem, kaj bi omenjeni gospod rekel, če bi mu sporočil, da mora čitanje »Slovenca« ali pa »Slovenskega Gospodarja« opustiti? Prav gotovo bi zagodrnjal: Kaj tebi to mar, jaz čitam kar hočem in kar mi ugaia. Vsakemu je prosta volja dana v mišljenju in tudi mene župniškevo zmerjanje ne bo odvrglo od narodno-napredne stranke. Jaz nikogar ne silim in tudi ne bom, da bi moral čitati »Slovenski Narod« in nikomur vivati njegovih nazorov. Tega se župniku ni treba bati, da bi jaz njegove nedolžne ovčice pohujšal, posebne ovčke katoličanstva — Marijine device. Vsak po svoje, saj se je že marsikomu pretrgala mrena in je obrnil hrbet klerikalizmu. Če bo potreba, se zopet oglašim, za sedaj pa: sapienti sat!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 13. maja.

— **Osebnostna vest.** Včeraj je prišel v Ljubljano vojni zapovednik fcm. Edvard vitez Succovaty, da inspicira tukajšnjo garnizijo.

— **Delavski shod.** Sinoči je bil v bivšem »Katoliškem domu« shod, ki je klerikalcem, zapeljivcem delavstva, krepko posvetil. Shod so sklicali socialni demokratje. Prvi govornik L. Inhart je podal nekako zgodovinsko sliko o pogubnosti pod raznimi imeni nastopajočega klerikalizma. Duhovščina je šla iz cerkve ter se pomešala v delavsko gibanje iz umazanih nagibov. Njen boj velja vsemu, kar ni klerikalno. Najbrže pa se je duhovščina pregrešila, ko se je začela razgrevati za nesrečne štrajke, ki le škodujejo delavstvu, nikjer pa ne koristijo. Klerikalizem je v Ljubljani ravno tak kot v Rimu, Belgiji ali Španiji. Najsi bo klerikalno gibanje protestantsko, katoliško ali židovsko, povsod si je enako v svojem bistvu. Klerikalizem hoče, da se njegovo nastopanje vedno smatra za krščansko. Prvo krščanstvo je res še živelo v komunistični zvezi, ko pa je dobilo moč, je tudi svojo taktiko spreminilo. Prišli so jezuiti, ki so učili, da mora biti svet sestavljen tako, da so na eni strani kapitalisti, na drugi strani pa reveži. Delavski socialni papež Leon XIII. je ta nauk sankcioniral. Cerkev se zna vedno po razmerah ravnanja. V današnji družbi je kapitalistična, zaščitnica kapitala. Klerikalna struja pri nas ima iste osebe in principe kot krščansko-socialna. Ako je dr. Krek med kapitalisti, je samo katoliški naprednjak, ako pa pride med proletarce na Jesenice pa je krščanski socialist. »Slovenec« je glasilo obeh strank. Slepajo ali kapitaliste ali delavce, a mi vemo, da sleparijo nas. Krščanski socialisti so opice, ki posnemajo v vsem soc. demokrate. Klerikalizem ubije vsak napredek in je največji nasprotnik vsakemu delavskemu gibanju. Pri nas živi nevedna masa tako kot v Galiciji in Dalmaciji. Socialno demokratična organizacija ni bila nikoli nepredvidna, to so storile šele krščansko-socialne opice. S tem so hoteli reparirati svojo politično karjolo. V nezavedni masi skušajo zbuditi tisti fanatizem, ki je bil za časa španske inkvizicije. Ko bi ne bili Krekovi iz Ljubljane zlorabljali cerkve v hujskanje, bi bila na Jesenicah že močna delavska organizacija. Tako pa se niso zavedali, zakaj štrajkajo, kdo jih k temu žene. Sedaj se kapitalizem norčuje iz Kreka, šusterišča in delavstva, račun pa so plačali delavci, ki sedaj še huje trpe kot poprej. Neki klerikalni kapitalist na pr. pač skrbi, da se ne izgubi kaka duša njegovih italijanskih delavcev ter jim je zato naročil duhovnika iz Italije, plače pa ni hotel delavcem vkljub štrajku niti za 10 krajcarjev zvišati. Za delavce je zgubil krščanski socializem vsako resnost in poštenost, odkar je začel delati z lažjo, s hujskanjem in fanatizmom. Štrajk je nevarno orožje, in lump je vsak, ki iz političnih nagibov hujska k štrajku. Duhovniki naj puste delavske organizacije v miru; kaplani, ki so nemaniči kakor mi (Klie: Pa si znajo pomagati z Marijinimi devicami!), pa se naj tudi organizirajo proti bogatim škofom in kardinalom — Drugi govornik Čobal je kot izglede klerikalnega hinavstva popisal, kako so klerikalci postopali povodom štrajka v Zagorju in Trbovljah. Ko še ni bilo delavstvo nič organizovano, se ni nobeden številnih ondutih duhovnikov zavzel za delavce, temuč se je župnik s dogovoril z ravnateljem, da je s prižnice grozil s časno in večno nesrečo, ako se delavci ne povrnejo k delu. Krščansko socialna organizacija obstoji le v tem, da so delavci člani Marijinih družbah ter jih škof pri vizitacijah pohvali, da nimajo v fari škodljivih listov. Resnosti pa nimajo ne v politiki ne v strokovni organizaciji. Ako bi hoteli klerikalci res kdaj delovati socialno, imeli so dosedaj za to že skoraj 2000 let časa. — Tretji govornik Kopač je opisoval pogubno delovanje klerikalizma na Primorskem in Goriškem. Navedel je slučaj duhovniške hinavščine v tovarni v Podgori. Rekel je, da današnji duhovniki nče drugače kot je

učil njih mojster. Da Šusteršiči prodaja ljudstvo v državnem zboru pretakajo duhovniki pred volitvami vse hleve. Kar se cigarar tiče, je rekel govornik, je dr. Krek dober gost. Ali je svet slisal večje budalosti, kakor nahujskati človeka proti strojem? Govorec o bogatinih in o nauku, da bo prišla prej kamela skozi šivankino uho kot bogataj v nebesa, je vprašal, kam pač je prišel papež Lev, ki je zapustil toliko milijonov. Glede obstrukcije v kranjskem deželnem zboru je rekel, da je hotel s tem Šusteršič še bolj oslepariti delavce. To je bila grozna komedija. Klerikaleci so se le pokazali za opice, na enako volilno pravico pa klerikaleci še nikoli niso mislili. — Predsednik shoda je pozval navzoče klerikalece, ali hočejo kaj odgovorjati, a Mojskerc se je potuhnil. Linhart je pozval zborovalce, naj čitajo drugi dan „Slovenca“, da bodo videli, kako nesramno zna ta list lagati in obrekovati (Klici: je že itak dovolj znano! Saj je sodišče potrdilo!) Končno sta še govorila delavca Tokal in Bischof.

— **Promocija.** Danes je bil na graškem vseučilišču promoviran doktorjem prava gosp. Fran Vidovič, pravni praktikant pri deželni sodnji v Gradcu. Čestitamo!

— **Slovenskim pravnikom!** O Binkoštih se bo vršil, kakor znano, v Pragi prvi znanstveni shod čeških pravnikov, na katerega so tudi povabljeni drugi slovanski pravniki. Odbor društva „Pravnikov“ v Ljubljani je v zadnji seji sklenil, da se shoda udeležijo po deputaciji. Jako bi bilo želeli, da se tej deputaciji pridružijo še drugi slovenski pravniki. Osebito velja to za slovenske odvetnike, ker bo iste dni v Pragi tudi prvi shod čeških odvetnikov, na katerega so slovenski odvetniki dobili posebna vabila. Kdor želi podrobnih pojasnil, naj se izvoli obrniti do gosp. dr. D. Majarona v Ljubljani, ki sploh prosi, da naj se mu prijavijo udeležniki, to pa čim prej.

— **Poglavje o nekonsekvenci še ni končano** pravi „Učiteljski Tovarščak“ in nadaljuje po tem: Opozarjamo na razpis službe učiteljice na dekliški osemrazrednici v Ljubljani v zadnji številki! Usiljuje se nam domnevanje, da imajo za ljubljanske ljudske šole dvojno mero in da nosi neko šolsko oblast en edini človek v žepu. To ni pravilno in tudi dobro ne, ker si ljudje marsikaj šepetajo, kar znači, da izginja avtoriteta do oblasti, ki bi morala imeti moč in veljavo, če hoče imponirati! Ker ne dobimo nobenega pojasnila, bomo — kakor neradi — morali govoriti drugače!

— **Umrl** je lastnik tiskarne Klein & Comp, gosp. Adolf Klein v starosti 40 let. Naj v miru počiva!

— **Koncert „Glasbene Matice“.** Občinstvo opozarjamo še enkrat na lep in zanimiv program jutrišnjega Matičinega koncerta in želimo, da občinstvo koncertno dvorano do zadnjega prostora napolni! Prepotrebni in krasno uspevajoči kulturni zavod naše „Glasbene Matice“ zasluzi naše simpatije in našo dejansko podporo, ne pozabimo tudi do brodelnega namena te prireditve, kajti koncert se vrši na korist penzijskemu fondu! Matice že mnogo let z velikimi uspehi v koncertih in v glasbeni šoli deluje, da smo jo pri tej priliki še posebno podpirati moralno zavzani. Upamo, da bo naše občinstvo to upoštevalo. Koncert je nekaka prirediteljska glasbena šola, šolski koncert v višjem smislu. Kot solisti nastopajo odlični gojenici glasbene šole. Orkester bo pri tem koncertu zelo velik, razen pri Hartmanovem orkestru še pri nobenem Matičinem koncertu ni sodelovalo tako veliko število glasbenikov. Izgleda bo jutri v orkestru blizu 60 moči! Prihvat nastopi v orkestru sodelujoč ensemble goslarjev višjih razredov Matičine glasbene šole. V zadnjih letih so se namreč vpeljale v glasbeni šoli redne skupne vaje goslarjev, ki se jako lepo razvijajo. Bogastvo glasbenega zaveda pokazalo se bo tudi v tem, da je šolski zbor Matičin, broječ blizu 90 mladih pevkv in pevcev, pomnožen v sopranu in altu s približno le 20 članicami ženskega zbora Matičinega, zmogel izvajati tako lepo skladbo, kakor je Dvčakov Slavnostni sprev. Poslednjo točko sporeda bo torej

skupno v zboru in orkestru izvajalo 160 do 170 moči! — Vstopnice se dobivajo v trgovini g. J. Lozarja na Mestnem trgu.

— **Slovensko planinsko društvo** je imelo v sredo pod predsedstvom g. prof. Orožna svoj občni zbor. Načelnik je obžaloval, da je društvo vsled obstrukcije prišlo ob dež. podporo v znesku 1000 K, kar je neugodno vplivalo na denarno stanje tega važnega narodnega društva. Vzlic temu je društvo tudi v minoletem letu uspešno delalo. Aljažovo zavetišče se odpre še letos, za zgradbo Kadilnikove kočice so pa že storjene vse priprave. Število članov se je znatno pomnožilo. Predsednik se je v svojem govoru spominjal tudi umrlih družtvenikov, izmed katerih je Ivan Rode zapustil društvu 2000 K. O društvenem delovanju je poročal tajnik g. Hauptmann. O denarnem stanju pa ing. Foerster. Društvo ima sedaj 1798 članov. Osrednje društvo je imelo lani 23.789 K 87 v dohodkov in 23.932 kron 16 vin. izdatkov. Za vzdrževanje društvenih koč se je izdalo 2533 K, dohodek koč pa je znašal 2420 K 16 v. Za napravo in zaznamovanje potov se je izdalo 1007 K 06 v, za Aljažovo zavetišče pa 7158 K 84 v. Društveno premoženje znaša 15.309 K 13 v. osrednje društvo s podružnicami vred je imelo 56.165 K 22 v. dohodkov in 50.849 K 81 v. izdatkov, čisto premoženje pa — vsevsi — seveda vrednost koč — znaša 52.525 kron. O poročilih in o prihodnjem delovanju društva se je razvila živahna razprava, v katero so posegli gg. Korošec, dr. Kušar, prof. Macher, Mandelj, Mlakar, dr. Oblak, profesor Orožen, dr. Svigelj, dr. Tomineš in Verovšek. Namesto g. Janka viteza Bleiweissa je bil izvoljen v odbor g. Korošec.

— **Prvi ljubljanski orfeji.** Misel, ustvariti v Ljubljani variéé gledališče, je jako dobra in le želeli bi bilo, da se uresniči. Taka naprava bi znatno poživila družabno življenje in v vsakem oziru pomenila za mesto samo lep napredek, saj je za zabavo precej slabo preskrbljeno. Prvi poskus, ustvariti tako zabavišče, se je relativno dobro obnesel in četudi se je končal z deficitom, je le pokazal, da so za tako napravo tla ugodna. Prva predstava je bila dobro obiskana in pravanimirana. Videli smo v Ljubljani že dosti nemških variéé družb, dosti boljših, pa tudi dosti slabših, kakor je bila ta družba. Program je bil raznovrsten in prav dober, moči, ki so nastopile, so se tudi več ali manj obnesle in zaslužijo pobjavo. Vstopnina pa je bila tako neprimerno visoka, da prav radi ne marsikdo ni prišel k predstavi.

— **Velika vrtna veselica pevskega društva „Ljubljana“** se bo vršila na Binkoštno nedeljo, 22. t. m., v slučaju neugodnega vremena na Binkoštni ponedeljek, 23. t. m., na Koslerjevem vrtu s sodelovanjem godbe c. in kr. peš polka št. 27. Petje vodi društveni pevovodja g. prof. A. Dekleva. Š. l. jva pošta, kegljanje na dobitke in druge zabave. Začetek ob pol 4 uri popoldan; vstopnina 20 novč. Kegljanje se je pričelo 1. t. m., se nadaljuje vsako nedeljo in praznik od 10 ure zjutraj do 9. ure zvečer in se zaključi na Binkoštni ponedeljek, 23. t. m., točno ob 9. uri zvečer, nakar se takoj dobiki razdele. Dobitki so sledeči: I. za največ kegljev 40 K, II. 25 K, III. 15 K, IV. za največ serij 5 K in en šaljivi dobitke. Spored petju: 1. A. Nedved: »Vojači na potu«, moški zbor; 2. Vilko Novak: Himna k 40toji godišnjici hr. pjev. društva »Kolo«, moški zbor; 3. Ed. Grieg: »Novi dom«, moški zbor z bariton-samospevom in s spremljevanjem orkestra.

— **Elizabetne etroške bolnice** glavna skupščina vrši se jutri, v soboto, 14. maja, v mestni dvorani ob 4. uri popoldne.

— **„Zadruga gostilničarjev, kavarnarjev i. t. d.“** v Ljubljani vabi svoje člane na svoj redni prijateljski sestanek, kateri se vrši v torek 17. t. m. ob 3 uri popoldne v gostilniških prostorih v »Rokodelskem domu«. Dnevni red: 1. Nagovor načelnika. 2. Volitev predsednika in zapisničarja (sestanku). 3. Privatne iskuhanije. 4. Pivovarna. 5. Raznošterosti. Želeti je mnogo brojne udeležbe.

— **Štrajk prevoznikov.** Včeraj je bil zopet shod prevoznikov, na katerem je bilo kakih sto voznikov. Ti so soglasno sklenili nadaljevati štrajk, ker se podjetniki doslej zaradi cen niti dogovarjati niso hoteli. V sredo so bili nekateri gospodje iz odbora v Zgornji Šiški in so se dogovarjali z odtodnimi vozniki. Župan g. Adolf Galle jih je z asistenco orožnikov v imenu zakona iztiril iz občine Zgornja Šiška.

— **Razglasilo.** S 1. junijem 1904 se ustanovi na južnem kolodvoru v Ljubljani v prostorih c. kr. glavnega carinskega urada ekspozitura c. kr. oddelka finančne straže

v Ljubljani in sicer v svrhu uradovanja pri pošiljstvih žganja, sladkorja, piva in rudninskega olja iz tuzemstva na Ogrsko, v Bosno ali v Hercegovino in nasprotno, ki so podvržene preokaznemu postopanju. Vse priprave in dostavljanja gornjih pošiljstev, katere so se do sedaj vršile pri c. kr. oddelku finančne straže v Ljubljani na Bregu št. 6 se torej od 1. junija 1904 nimajo nadalje več vršiti pri tem oddelku temveč pri gornji ekspozituri na južnem kolodvoru in sicer ob delavnikih od 8. do 12. ure popoldne.

— **„Sokol“ v Kranju** je na pravil včeraj ob ugodnem vremenu celodnevni pešizlet v Tržič, čez Begunje na Bled. Prehodilo se je 40 km v šestih urah. V Križah so nas pozdravili tržički Sokoli. V Tržiču smo si ogledali preokazno telovadnico, ki je komaj 3 m visoka in v kateri zavzema postavljen drog vseh prostor. Pač je dolžnost vseh tamošnjih rodoljubov, da pristopijo društvu kot podporni člani in mu p morejo do večje telovadnice. — Romantična je bila pot pod Begunjico, odkoder so živali Sokoli jasen razgled po Gorenjski. V Begunjah smo si ogledali razvaline Lambergerjevega gradu.

— **Telovadno društvo „Sokol“** v Postojni priredi dne 15. maja t. l. v dvorani »Narodnega hotela« zabaven večer. Na sporedu je petje, šaloigra »Idealna tašča« ter prosta zabava in ples.

— **Dramatično društvo v Idriji** priredi v nedeljo, dne 15. t. m., v dvorani »Narodne šitalnice« koncert in gledališko predstavo po sledečem sporedu: 1. Nedved: »Pred durmi«, 2. Puocini: »Boheme«, 3. »Starinica«, veseloigra v 1 dejanju, 4. Gounod: »Faust«, kavatina. 5. J. Prochazka: »Zvezde žarijo« in 6. J. Prochazka: »Tak si lep«. Pevske točke poje operni pevec slovenskega gledališča v Ljubljani, g. Stanislav Orzelski s spremljevanjem na glasoviru po kapelniku ljubljanske slovenske opere, g. Hilariju Benišek. Igro priredijo domači diletanti. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina: Sedeži 1. in 2. vrste 1 K 60 h, 3. 4 in 5. vrste 1 K, ostali sedeži 60 h, stojišče 30 h, za diake 20 h.

— **Društvo svobodomiselnih slovenskih akademikov „Sava“** na Dunaju priredi svoj II. redni občni zbor v restavraciji »Zum Magistrat«.

— **Slovensko akademično društvo „Slovenija“** na Dunaju vabi na II. redni občni zbor, ki se vrši 14. majnika 1904 v spodnji »Budjeviški pivnici«, VIII., Alsterstrasse št. 7.

— **Brzoparnik „La Lorraine“**, francoske prekmorske družbe (zastop potovalna pisarna Ed. Šmarda v Ljubljani), je odplul iz Havr. 30. aprila in sredo dospel v New York 7. maja. Vozil je 6 dni in 6 ur.

— **Vlom.** Dne 9. t. m. je vlomil dosedaj neznan tat v kovčeg strojnega ključarja Ivana Tomca v Linhartovih ulicah št. 8 in mu ukradel 50 K denarja, hranilnično knjižico, dežnik in tri zlate prstane.

— **Surovost.** Včeraj popoldne je začel neki izvošček na stojišču na Dunajski cesti brez vsakega povoda svojega konja tako preteparati, da je bilo mimo idoč občinstvo zelo ogorčeno nad tem početjem in je moral priti v akcijo tam službujoči policijski stražnik in se bo zoper izvoščka postopalo radi trpinčenja živali.

— **Sam se je javil.** Pretečeni teden se je orožništvu javil bivši izseljevalni subagent Rajko Vidmar iz Idrije, ki je bil zasledovan s policijsko tiralnico, a se ga že par let sem ni moglo izslediti. Njegova slika se baje tudi nahaja v hudodelniškem albumu mestne policije ljubljanske.

— **Priporočljiva gosta.** Včeraj ob polnoči sta prišla v restavracijo »pri Roži« dva razgrajda z očitnim namenom provocirati goste. Ker se jima to ni posrečilo, začela sta zmerjati in groziti natakarici in razbijati po gostilni tako, da je morala napraviti mir policija in oba razgrajda dati pod ključ.

— **Za kruhom.** Predvčeršnjim se je odpeljalo v Hruiško 36 Macedoncev, v Ameriko pa 7 Hrvatov. Včeraj je šlo v Ameriko 5 Kranjcev, nazaj jih je prišlo 16 — 20 Hrvatov se je odpeljalo v Heb, 77 pa v Hruiško.

— **Izgubljene reči.** Gospod I. Ch. je izgubil sinoči blizu križa ob cesti iz Ježice proti Ljubljani strto palico s železnim držajem s črkama I. C., drag spomin. Pošten najditelj naj jo odda proti primerni odškodnini v administraciji »Slovenskega Naroda«.

— **Rozs Robavska** je izgubila žensko tula uro.

— **Hrvatske novice.** — Za zboljšanje plač dalmatinskemu učitelstvu proučuje fin. ministrstvo nasvet predsednika dalmatin. deželnega zbora, posl. Ivčevića, da se obdačijo parobrodni vozni listki, ter se

naloži pristojbina na uvažanje piva. — Demonstracija proti cesarski pesmi v Zagrebu. Ko je v soboto pri neki promociji sub auspiciis regis zapel zbor cesarsko pesem po vladni korekturi (mesto »Habsburške krune sjaj« »Stjepanove krune sjaj«) vzdignili so se napredni dijaki ter zapeli hrvatsko narodno himno, ki jo je pomagalo potem peti vse navzoče občinstvo. — Testamentarično zapuščen mandat. Jako značilno za samostojnost hrvaških kmečkih volilcev je pač to, da je pokojni dr. Bresztyenszky ustno in pismeno naročil svojim volilem, naj volijo po njegovi smrti župnika Zagorca v sabor.

— **Najnovejše novice.** — Razstrelba dinamitne delavnice. V Genovi se je razletela skrivna delavnica dinamitnih patron za ribji lov. Izpod razvalin so dosedaj izvlekli dva mrtva in dva težko ranjena.

— **Dr. Körberjeva ustanova.** Ministrski predsednik je napravil ustanovo 1400 K za zdravnike, ki bi hoteli iti v Alland proučevati zdravljenje tuberkuloze. Zdravniki bi imeli tudi stanovanje in hrano zastopj.

— **Se en slepanski minister v Italiji.** Italijansko časopisje je obdolžilo bivšega ministra za pošte in brzojave Galimbertija, da je 25.000 lir iz države blagajne porabil za ženitvansko potovanje. Galimberti trdi, da je to svoto porabil za informacijsko potovanje in da je le slučajno (?) z njim potovala tudi njegova mlada žena.

— **Kuga se je pojavila** v Aleksandriji. Vpeljali so 48urno kvarenteno.

— **Bivši italijanski minister Nasi** je pribežal v Švico, kjer se skriva pod imenom trgovca Tolentino.

— **Plemstvo za večnost.** Ministrski svetnik v notranjem ministrstvu R. Iszkowski je dobil težko pričakovano plemstvo, toda že dve uri nato je umrl srečen, da mu vsaj na onem svetu ne bo treba sedeti poleg navadnih zemljanov.

— **Razveljavljeni stari zakoni.** Na Saksonskem so imeli do zadnjega časa več zakonov iz prejšnjega stoletja, ki se sicer niso več strogo izvajali, a včasih se je vendar še kak birokrat zatekel k njim, ker se nač vedno niso bili razveljavljeni. Taki zakoni so bili zakon zoper zadolževanje; o nezmernem popivanju; zakon, ki pripoveduje shajanje mladeničev in deklic pri zimskih prejah; zakon, s katerim se prepoveduje priseganje in preklinjanje; zakon proti kajenju v postelji in gostilnah; zakon, s katerim se prepoveduje puščati mačke na peč ležati, ker bi se lahko — vnele. Zadnji zakon je bil najbolj čestitljiv, izdan je bil namreč leta 1580. Pa tudi ostali zakoni so doživeli lepo starost, ker so potekali iz let 1661, 1702 in 1775.

— **1000. ljudsko knjižico** je ravnokar ustanovil znani ameriški milijonar Carnegie. Navadno daruje občini denar za nakup primerne hiše, ako se občina zaveže, da v njih ustanovi in združi ljudsko knjižnico. Svoji domovinski občini Dunfermline je dosedaj že podaril v kulturne namene 10 milijonov, skupno pa je izdal za ustanove in darila 375 milijonov, a vkljub vsej darežljivosti bo umrl najbrže le kot najbogatejši mož, kati njegovi letni dohodki znašajo 104 milijone t. j. dva milijona v tednu ali 280.000 mark na dan.

— **Nj. Veličanstvo v špiřitni razstavi na Dunaju.** V vzhodnem delu rotunde je razstavila svoje izdelke firma Ph. Mayfarth & Comp., tovarne za poljedelske stroje, Dunaj II./1., ki se odlikuje po posebnem, vsčednem načinu izdelovanja. Imed razstavljenih fabrikatov obujajo splošno priznanje, samodelne patent. prenosne in vozne brizgalnice »Syphonias«, čistilna mlatilnica najmanjše oblike, stroj za žetev z avtomatskim odkladalcem za snopje, stroj za seste »Agrikolas« brez premenljivih koles, različni stroji za rezanje krme in mlini za golanje »Triumph« z dvojnimi kolesi, renomirane ročne in hidravlične stiskalnice za sadje in grozdje, in hidravlične stiskalnice za industrijo z dvema premičnima košarama itd. Nj. Veličanstvo je pred kratkim posetil razstavo in ogovoril inženerja-voditelja to tvrdke, gospoda Moserja ml., ter ga vprašal, kako stroje izdeluje tvrdka; inženjer-voditelj Moser je pojasnil, da izdelujejo tovarne Mayfarth & Komp. poljedelske stroje, kakor tudi vinorejske in industrijske stroje in stiskalnice. Nj. Veličanstvo je vprašal dalje, če ima tvrdka svoje tovarne samo v Avstriji, nakar je poudarjal inženjer-voditelj Moser, da ima firma tudi v Frankfurtu ob Meni svoje tovarne. Na vprašanje Nj. Veličanstva, koliko delavcem daje firma zaslužka, je odgovoril inženjer-voditelj, da ima firma v svoji tovarni na Dunaju 350, v tovarni v

Frankfurtu ob Meni pa 750 delavcev.

— **Dosedaj še vedno.** Anglež se je pejal na sprehod v odprti kočiji. Začelo je deževati in bal se je zmoglo lepo balo obleko. Ob cesti nagovori kmetiča: »Očka, ali mi morete povedati, ali neha deževati? Kmetič proučarja nekoliko, nato reče: »Dosedaj je še vedno nehalo«.

— **Različno mnenje.** Blaž: Ali ne veš, da Adam ni bil zadovoljen brez žene? Tomaž: Iznabiti res ni bil, toda pomisli da takrat ni še razločeval dobro od slabega.

Telefonska in brzojavna poročila.

Celje 13. maja. Pri današnjih volitvi v celjski okr. zastop iz skupine veleposeststva so Slovenci po ljuitem boju zmagali z 1 glasom večine. Slovenski kandidatje dobili 30 glasov, nemški pa 28. Kmetiski volilci so vsi oddali svoj glas za slovensko stranko. Dva slovenska volilca sta se vclitve vzdržala in sicer opat Ogradi in Jakob Janič. Navzlic temu je zmagala slovenska stranka! Čast kmetiskim volilem, ki so vsi prišli na volišče!

Dunaj 13. maja. Dalmatinski državni in deželni poslanec in župan v Sibeniku, Šupuk, je nenadoma umrl. Državni poslanec je bil od l 1879. Dalmatinski poslanci so imeli danes posvetovanje, kako naj Zaffron postopa v delegaciji.

Dunaj 13. maja. Italijanski visokošolci so sklenili, da se udeležijo shoda nemških dijakov v Pragi.

Belgrad 13. maja. O priliki potovanja bolgarskega kneza Ferdinanda na Dunaj, se snideta kralj Peter in knez Ferdinand. Oba bodeta spremljala ministra zunanjih del obeh držav. V tukajšnjih krogih se temu sestanku pripisuje velik pomen, moralichen, ker se snideta vladarja, še predno so se diplomatični zastopniki drugih držav vrnili v Belgrad, in politichen, ker se sodi, da se pri ti priliki sklene in podpiše alijanca pogodba med Srbsko in Bolgarsko.

Rusko-japonska vojna.

Petrograd 13. maja. General Karkevič brzojavlja generalnemu stabu: Po poročilih iz kitajskih virov so Japonci na polotoku Ljaotung doslej izkrcali katic 20.000 mož in nekaj artilerije. Dne 10. t m so se Japonci oddaljili od železniške proge in podpolkovnik Spiridonov je obnovil železniško zvezo s Port Arturom. 10.000 Japoncev s 50 topovi je ob bregu reke Tajanho, ki loči Mandžursko od polotoka Ljaotung, na potu v Sjuitsjatun.

London 13. maja. Reuterjev biró javlja iz Petrograda, da je namestnik Aleksejev baje sporočil carju, da so Rusi v Daljnem razstrelili vse doke in pristanske zgradbe.

— **Sredstvo,** ki mora vsled svoje sestave biti tudi precejšnjega učinka, je velike vrednosti za zdravnika in za paciente. — Zelezuato vino lekar-narja Piccolija v Ljubljani na Dunajski cesti se odlikuje po tem, da obsega v resnici naznačeno množino železa. — Zunanja naročila po 2 povzetju. 1204-2

Se dobiva povsod!

Kalodont

14 neobhodno potrebna zobna Crème 40

vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

— Zdravilo okus kave dostojno s prijaznostjo

Vydvore žitne kave

POSKUSITE! — Varnost, dragocina. — Posode 0 kg, posode 4 K 50 h in 100 h

„DOMAČI PRIJATELJ“

— Zdravilo okus kave dostojno s prijaznostjo

— Zdravilo okus kave dostojno s prijaznostjo

Darila.

Za Sokolski dom v Idriji so darovali: Gdđ. Minka Lapajne 4 K 16 v in neimenovana 1 K, gosp. Josip Seljak 2 K in Josip Brus — 20 v, bratje Viktor Novak 1 K, Vinko Seljak 1 K, dr. St. Bevk — 80 v, Leopold Pirk 60 v, Ivan Sinkovec — 30 v, Leopold Pirk — 40 v in Josip Babnik — 08 v, za šopke so skupile sestre Rozalija Vidmarjeva 5 K 50 v, Karla Turkova 3 K in Marija Trohova 2 K 20 v, zbirka — 50 v skupaj 22 K 74 vin. Odbor „Sokola“ izreka vsem najiskrenejšo zahvalo.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 11. maja 1904.

Naložbeni papirji.	Denar	Blago
4 2/2% majeva renta	99.60	99.80
4 2/2% srebrna renta	99.40	99.60
4% avstr. krona renta	99.40	99.60
4% zлата	118.70	118.90
4% ogrska krona	97.35	97.55
4% zлата	117.80	118.00
4% posojilo dežele Kranjske	100.00	100.75
4 1/2% posojilo mesta Spljet	100.25	101.25
4 1/2% bos. herc. žel. pos. 1902	100.00	101.00
4% češka dež. banka k. o.	100.00	100.25
4% zst. pisma gal. d. hip. b.	100.00	100.10
4 1/2% pešt. kom. k. o. z	101.65	101.85
10% pr.	106.75	107.75
4 1/2% zst. pisma innerst. hr.	101.00	102.00
4 1/2% ogrske cen.	100.50	101.00
4 1/2% z. pis. ogr. hip. ban.	100.20	101.20
4 1/2% obl. ogr. lokalnih železnice d. dr.	100.10	101.00
4 1/2% obl. češke ind. banke	100.75	101.75
4% prior. Trst-Poreč lok. žel.	98.50	100.00
4% prior. dol. žel.	99.50	100.00
3% juž. žel. kup. 1/2%	293.25	295.25
4 1/2% avst. pos. za žel. p. o.	101.00	102.00

Srečke.	1894	1904
Srečke od 1. 1894	192.00	195.00
„ „ 1894 1/2	182.00	184.50
„ „ 1894	260.00	262.50
„ tizske	161.00	162.80
„ zem. kred. I. emisije	298.00	308.00
„ „ II.	292.00	300.00
„ ogr. hip. banke	270.00	277.00
„ srbske a frs. 100—	90.00	96.00
„ turške	129.00	130.00
Basiliška srečke	21.10	22.10
Kreditne	485.00	475.00
Inomoške	80.00	84.00
Krakovske	77.00	81.50
Ljubljanske	68.00	72.00
Avst. rud. križa	53.60	55.60
Ogr.	29.25	30.25
Rudolfove	66.00	71.00
Salcburške	72.00	80.00
Dunajske kom.	604.00	614.00

De'nice.	1904	1905
Južne železnice	79.25	79.75
Državne železnice	83.70	83.80
Avstr.-ogrsko bančne delnice	1604.00	1614.00
Avstr. kreditne banke	637.50	638.50
Ogrske	75.00	75.00
Zivnostenske	243.50	250.75
Premogokop v Mostu (Brux)	618.00	624.00
Alpine montan	407.50	408.50
Praška žel. ind. dr.	1965.00	1974.00
Rima-Murányi	488.00	489.00
Trbovliška prem. družbe	318.00	320.00
Avstr. orožne tovr. družbe	460.00	464.00
Češke sladkorne družbe	155.00	157.00

Valute.	1904	1905
C. kr. cekin	11.31	11.36
20 franki	19.07	19.09
20 marke	23.46	23.54
Soveraigns	23.92	24.00
Marke	117.25	117.45
Laški bankovci	95.20	95.40
Rubli	253.00	254.00
Dolarji	4.84	5.00

Zitne cene v Budimpešti.

Dee 13. maja 1904.

Termin.	1904	1905
Pšenica za maj 1904	50.00	7.96
„ „ oktober 1904	50.00	7.97
Rž „ „ oktober	50.00	8.70
Koruza „ „ maj 1904	50.00	5.01
„ „ julij 1904	50.00	5.15
Oves „ „ oktober	50.00	5.59

Efektiv.

Nespremenjeno.

Meteorologično poročilo.

11. maj 1904. Srednji zračni tlak 755.0 mm.

Maj	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo
11.	9. zv.	738.1	9.8	sl. svzhod	oblačno
12.	7. zv.	741.1	8.0	brezvetr.	megla
13.	2. pop.	739.5	16.4	sr. jvzh.	del. oblak.
14.	9. zv.	741.1	11.0	sl. vzhod	jasno
15.	7. zv.	742.7	6.0	brezvetr.	megla
16.	2. pop.	741.7	18.5	sr. jvzhod	del. jasno

Srednja temperatura srede in četrtke 11.2° in 11.8°, — normale: 13.6° in 13.7°. — Mokra v 24 urah: 9.1 mm in 0.2 mm.

Najnovejši, elegantno vezani in praktični

Vozni red 1904

je izšel. Cena 20 v., s pošto 30 v. Pošilja se le proti predplačilu

Elegantne zalepke za šaljivo pošto.

Cena 100 kom. 3 K.

Dobl se pri 1303-3

Ivanu Bonaču v Ljubljani.

Zahvala.

Za izkazano sočutje povodom bolezni in smrti našega nepozabnega sina, oziroma brata, gospoda

Stanka Osredkarja

izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najtoplejšo zahvalo. Dalje se zahvaljujemo za darovane vence tamb. društvu „Triglav“ in uslužbenecem tvrde Spreitzer-Weibl vsem drugim darovateljem krasnih vencev in sploh vsem, ki so dragega nam pokojnika spremili k zadnjemu počitku.

Ljubljana, 13. maja 1904.

1390 Žalujoči ostali.

Zahvala.

Za izkazano srčno sočutje v bolezni in ob smrti naša nepozabna matere, oziroma tašče in stare matere, gospe

1880

Marije Kobler

posestnice

izrekamo vsem prijateljem in znancem najtoplejšo zahvalo. Zahvaljujemo se tudi častiti duhovščini, gg. pevcem za gniljivo petje ob priliki pogreba, darovateljem krasnih vencev, sl. požarni brambi v Litiji in sploh vsem, ki so v tako obilnem številu spremili drago pokojno na zadnji poti.

Litija, dne 11. maja 1904.

Rodbina Slančeva.

Salonska oprava in otoman

se po nizki ceni prodaja.

V-č pove Ivan Galé, Tržaška cesta šte. 2.

1292-8

ADOLF KLEIN

lastnik tiskarne

včeraj 12. maja ob 3/11. uri ponoči po kratki, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoč, v 42. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspal. Pruplo predragega rajkega se boče v soboto, dne 14. maja, ob 1/6. uri popoldne slovesno blagoslovilo in iz hiše žalosti v Spitalskih ulicah št. 5 na pokopališče k Sv. Kristofu prepeljalo ter položilo v rodbinsko rakev.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v mnogih cerkvah.

Nepozabnega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

Ljubljana, dne 13. maja 1904.

1395 Žalujoči ostali.

Stanovanja

in sicer eno s 5 sobami v I. nadstropju in eno z 2 sobama v II. nadstropju v Kolodvorskih ulicah; dalje eno stanovanje z 2 sobama v dvoriščnem traktu v Sodnijskih ulicah

se oddajo za 1. avgust.

Več se izve pri kamnoseku Vodniku v Ljubljani. 1351-2

Prodaja se največja, enonadstropna

hiša št. 51, pri „Kraljiču“

v št. Vidu nad Ljubljano, ob državni cesti, oddaljena 5 minut od kolodvora, z gospodarskimi poslopiji, ledenico, velikim gostilniškim vrtom (v hiši je stara gostilna), travnikom itd.

Ponudbe in vprašanja sprejema K. Meglič v Ljubljani, Rimska cesta št. 20; ustmene informacije se dajejo istotam vsak dan od 12. do 2. ure popoldne. 1313-6

Poskusite

pristni rastlinski liker „Florian“

Po okusu in zdravem učinku prvak likerjev.

Ogreva in oživlja telo, budi tek in prebavo, daje dobro spanje.

Lastnik: 5-108

EDMUND KAVČIČ, Ljubljana.

Vzorci se radovoljno dajejo brezplačno.

Samo 6 dni Havra v New-York

vozilo zanesljivo najhitrejši brzoparniki „Francoske prekomorske družbe“.

Edina najkrajša črta

čez Bazel

Pariz in Havre v Ameriko.

Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje edino 236-9

oblastveno potrjena potovalna pisarna

Ed. Šmarda

v Ljubljani, Dunajska cesta 6

blizu znane gostilne „pri Figovcu“.

Mednarodna panorama.

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Fotoplastična razstava I. vrste.

V soboto, 14. maja 1904:

zadnji dan razstave

Vožnja Andreeja in tovarišev na Špicberge in zanimiv polet z zrakoplovom.

Od nedelje, 15. maja 1904

do sobote, 21. maja 1904:

Krasni Neapolj in izbruh Vezuva.

V mednarodni panorami vidimo dvotirno zobokolno železnico, ki se pa le po eni tračnici s spodaj ležečega postajnega splotja pomika navzgor do vrtočlave visočine; pa tudi bljuvalnik sam, ki odpira svoje želo, dim tekoče lave, krasni zaliv, večno krasni Neapolj, vse to se kaže v najnaravnnejših barvah, plastično, in gledalec dobi pojem o vsestrani moči prirodnih elementov

Serijska 40 vin. Otroci 20 vin.

6 serij 2 K. 10 serij 3 K.

Za šole in društva znižana vstopnina.

Vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — odprto od 9. do 12. ure popoldne.

Z odličnim spoštovanjem

1388 ravnateljstvo.

Ces. kr. avstrijske državne železnice

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izved in voznega reda.

veljaven od dne 1. maja 1904. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA ČEZ TREBIŽ. Ob 12. uri 24 m. ponoči obojni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfesta, Inmost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Ansees, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfesta, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inmost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vare, Prago, Lipsko čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 54 m. popoldne obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 58 m. popoldne obojni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfesta, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inmost, Bregenc, Curib, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago (direktni voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči obojni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfesta, Inmost, Monakovo (direktni voz I. in II. razreda). — PROGA V NOVO MESTO IN V KOČEVJE. Obojni vlaki: Ob 7. uri 17 m. zjutraj v Novomesto, Strazho, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m. popoldne: istotako, ob 7. uri 8 m. zvečer v Novomesto, Kočevje. PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. PROGA IZ TREBIŽA. Ob 3. uri 23 m. zjutraj obojni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inmost, (direktni voz I. in II. razr.). Solnograd, Franzensfesta, Linc, Steyr, Ljubno, Celovec, Beljak. — Ob 7. uri 12 m. zjutraj obojni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 10 m. popoldne obojni vlak z Dunaja čez Amstetten, Prago (direktni voz I. in II. razr.), Karlove vare, Heb, Marijine vane, Plzen, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Franzensfesta, Bregenc, Inmost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, Šmohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m. popoldne obojni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inmosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 44 m. zvečer obojni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal v Solnograd, Inmosta čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vare, Prago in Lipskega. — PROGA IZ NOVEGA MESTO IN KOČEVJA. Obojni vlaki: Ob 8. uri 44 m. zjutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 33 m. popoldne iz Strazhe, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m. zvečer istotako. ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. V KAMNIK. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 7. uri 10 m. zvečer. — Ob 10. uri 45 m. ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. IZ KAMNIKA. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m. zjutraj, ob 10. uri 59 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zveč. Ob 9. uri 55 m. ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Čas prihoda in odhoda je označen po srednjeevropskem času, ki je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani.

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, priporitet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu zrebanju.

Aksijski kapital K 1.000.000.—

Zamenjava in ekskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Vinkuluje in devinkuluje

Ekskompt in inkasno menic.

Daje predupne na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurznim izgubam.

vojaške žensitinske kavelje.

Ekskompt in inkasno menic.

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložno knjižico proti ugodnim obrestim. Vložen denar obrestuje od dne vloge do dne zadiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

39-54

Poštna in brzojavna

ekspeditorica

išče mesta za 1. ali 15. junij.

Ponudbe naj se pošljejo uprav.

„Slov. Naroda“ pod „Krvavec“. 1991-1

Izurjene

šivilje in učenke

sprejme takoj

šivilja B. HELIEL

Gradaške ulice 8.

1386

Dva gospoda

se sprejmeta 1385-1

na hrano in stanovanje.

Gradaške ulice št. 8, I. nadstr.

Sprejmejo se

pod jako ugodnimi pogoji

solidni in spretni

zavarovalni potovalci.

Ponudbe naj se pošiljajo pod „zavarovalni potovalci“ na upravništvu „Slov. Naroda“.